

Fonoteca arhivei de folclor „Oasile Adâscăliței”
Vol. 7 - Obiceiuri de Anul Nou

La arat,
la mărul rotat

LA ARAT, LA MĂRUL ROTAT

*În memoria etnologilor
Vasile Adăscăliței și Dan Ravaru*

**FONOTECA ARHIVEI DE FOLCLOR
„VASILE ADĂSCĂLIȚEI”
VOL. 7 – OBICEIURI DE ANUL NOU**

LA ARAT, LA MĂRUL ROTAT
Introducere & antologie: Lucian-Valeriu Lefter

Iași, 2022

Consiliul Județean Vaslui
Centrul Județean pentru Conservarea
și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui

Editor: Lucian-Valeriu Lefter
Grafică: Anca Isabela Iacob

Coperta: Desen de Atena Simionescu, 1991
Afișul Festivalului „Datini și obiceiuri de iarnă” – Vaslui

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

La arat, la mărul rotat / introd. & antolog.: Lucian-Valeriu Lefter. -Iași:
PIM, 2022
ISBN 978-606-13-7312-3

I. Lefter, Lucian-Valeriu (introd.; antolog.)

„LA ARAT, LA MĂRUL ROTAT”

În teza sa de doctorat, în 1970, Vasile Adăscăliței sintetiza conceptul de teatru folcloric prin ideea de mobilitate, acesta trebuind „înțeles în istoricitatea sa”¹. Deși în toate formele sale contemporane teatrul popular are astăzi ca „valoare primordială pe cea distractiv-educativă”, lucrurile nu au stat așa dintotdeauna, pentru că „inițiat din rosturi magice, teatrul folcloric era cândva o manifestare colectivă subordonată cultului. Urme ale acestei stări de fapt mai pot fi regăsite încă. Ce altă explicație ar putea primi amănuntul că teatrul folcloric are caracter ocazional, adică se practică numai la anumite sărbători din an, intră în practicile masculine (prezența femeilor fiind semnalată numai în piesele și în variantele de dată cu totul recentă, probabil, pentru

---

¹ Vasile Adăscăliței, *Teatrul popular de Anul Nou în Moldova*, ediție îngrijită de Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2015, p. 17.

că în religiile autohtone străvechi, preoții se recrutau numai dintre bărbați), decât doar cea sugerată de una dintre cele mai vechi – poate chiar prima – etape cunoscute de dramaturgia populară în dezvoltarea sa? În același sens pledează și o parte însemnată a repertoriului teatrului folcloric, unde învelișul cultic – sau măcar numai tenta de această factură – este prezent.

În aceeași ordine de idei depune mărturie și faptul că teatrul folcloric este – am zice – asimilat datinilor, obiceiurilor, și se consumă întocmai unei colinde, repetându-se la gospodăriile celor vizitați de ceață, pe măsura puterii de cuprindere dictată de timp; deoarece el se practică într-un interval determinat (două zile – în ajunul Anului Nou –, o zi – numai în ajunul Anului Nou – sau numai o jumătate de zi și o noapte – din amiaza ajunului până spre dimineața primei zile din an –), în afara acestuia spectacolele fiind considerate ca nefirești și fiind lipsite de încuviințarea colectivității. Numai rareori prezentarea spectacolelor, începută în Ajun de An Nou, se continuă chiar câteva zile, până când toate unitățile familiale au putut fi satisfăcute. Căci, așa cum stăteau lucrurile odinioară, era de neîngăduit ca cetele respective să ocolească vreo gospodărie. Astfel, în curțile unde există două sau mai multe familii (bătrâni și tineri, mai mulți frați), teatrul se

jocă pentru fiecare dintre acestea în parte, de unde nu numai concluzia în legătură cu egala considerație acordată tuturor, ci și cu exercitarea rosturilor magice originare”².

Cu alte cuvinte, „teatrul a devenit, cu vremea, dintr-o practică de cult, o practică în care accentul a trecut pe latura spectaculară laică”, rezultat la care ajunsese, în urma unei cercetări a fenomenului, teatrologul Paolo Toschi, care a stabilit că în evoluția teatrului folcloric ar putea fi distinse trei etape principale: „drama ritualică, jocul cu mască și teatrul propriu-zis”³. Așadar, „drama reprezintă faza de cult a teatrului popular și pare a fi cea mai veche. Prin funcția sa socială își justifică prezența în situații diferite: la sărbători, în cazul practicilor curative solicitate de existența cotidiană, în cazul actelor de magie la care individul sau colectivitatea apelau la nevoie etc. De aici și varietatea de repertoriu a dramei ritualice tradiționale care poate să apară sub formă de: colindă, descântec, ritual de ploaie, de nuntă etc.”⁴.

---

² *Ibidem*, p. 20-21.

³ *Ibidem*, p. 22.

⁴ *Ibidem*, p. 23.

În consecință, „jocurile dramatice practicate [...] cu prilejul sărbătorilor de iarnă au început să prezinte elemente teatrale suplimentare în raport cu drama ritualică. Cele mai multe dintre ele s-au dezvoltat din practicile de magie augurică ale agricultorilor (plugușorul), ale crescătorilor de vite (jocurile cu măști zoomorfe), ale meșteșugarilor (jocurile cu reprezentări profesionale). Accentuarea laturii spectaculare s-a făcut pe seama tocirii însușirilor magice ale formelor care au germinat toate aceste jocuri. În acest fel, funcția socială a teatrului tradițional a intrat într-o nouă etapă de dezvoltare și se modifică substanțial, tinzând spre sublinierea comicului. Sincretismul continuă să caracterizeze manifestările respective și, fiind un veritabil dialog de arte, creează sensibil condițiile fertilizării dialogului literar, element esențial al teatrului propriu-zis la care se va ajunge ulterior. Improvizația de text vorbit devine curentă. Se menține caracterul de colindă al jocului dramatic, fixat temeinic prin originea lui și suplimentat de cerințele sociale tot mai accentuate pentru acest gen de manifestare resimțită ca un act artistic. De aici și sporirea – în decursul timpului – repertoriului de măști, până la o impresionantă listă în care ajung să intre categorii variate determinate cauzal: măști profesionale noi (actor, doctor, preot,

dascăl etc.), măști etnice (turcul, grecul, neamțul, rusul etc.), măști de animale exotice (struțul, leul, maimuța, cămila) ș.a. [...]

De fapt – și aceasta tocmai pare a fi principala trăsătură contemporană a teatrului popular moldovenesc – spectacolele de astăzi, indiferent de originea și vechimea deosebită pe care o au, prezintă însușiri comune, trăsături asemănătoare, fiind în ansamblul lor, ajunse la un grad similar de dezvoltare. Încât, atât alaiurile, cât și piesele cu subiecte bine constituite pot fi socotite la fel de bine ca aparținând astăzi teatrului propriu-zis. Avem deci în vedere nu numai jocurile de felul *caprei*, *ursului*, *arnăuților*, *artiștilor*, ci și *teatrul haiducesc*, cel cu subiecte *istorice*, *vălăretul*, *nunta* (jucat tot în cadrul sărbătorilor de iarnă și clădit pe tradițiile și obiceiurile practicate la căsătorie, dar, ca practică folclorică, separat de acestea) etc”⁵. În concluzie, asistăm la „demagizarea deplină a teatrului folcloric propriu-zis, constituirea lui într-o măsură apreciabilă în teatru pentru teatru”⁶.

În acest sens, un exemplu elocvent este și cel al Plugușorului, unde textele agrare sunt cele mai valoroase, pentru că păstrează

---

⁵ *Ibidem*, p. 24-25.

⁶ *Ibidem*, p. 30.

caracterul ritual și dau dovadă de vechimea datinei, probabil în primele secole ale mileniului trecut⁷. Însă există și multe texte neagrare, precum baladele urate, obicei specific spațiului moldovenesc, aici acestea fiind mai puțin cântate și mai mult urate, începând, probabil, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când au pătruns la public pe cale livrescă⁸, în același timp cu piesa de teatru popular haiducesc. Totodată, unele plugușoare evocă chiar războiul, iar mai multe reprezintă o satiră asupra moravurilor societății atât la români, cât și la ceangăi, unde Plugușorul era recitat și în limba maghiară⁹. Desigur, elementele care-l alcătuiesc se regăsesc și în alte părți de lume, în schimb, în forma sa complexă din folclorul românesc, Plugușorul „reprezintă

---

⁷ Vasile Adăscăliței, *Istoria unui obicei. Plugușorul*, Iași, 1987, p. 149.

⁸ *Ibidem*, p. 73-79.

⁹ Ioan Olaru, *Plugușorul la ciangăii din Luzi-Călugăra, județul Bacău*, în „Buletinul Științific al Societății Studențești de Etnografie și Folclor”, vol. II, red. Ion Chiș Șter, Baia Mare, 1981, p. 37-39.

un unicat, obiceiul nemaîntâlnindu-se în tradiția niciunuia dintre popoarele vecine sau mai îndepărtate”¹⁰.

Jocurile cu măști de Anul Nou aparțin fenomenului general al teatrului popular din Moldova, Vasile Adăscăliței categorisindu-le din perspectiva unui scenariu carnavalesc care însoțește înnoirea periodică a timpului, astfel:

A. Alaiuri concentrate în jurul unor jocuri dramatice

1. cu măști animale mai vechi: *Capra, Cerbul, Ursul, Berbecul, Țapul, Calul, Boul* sau mai noi: *Cocostârcul, Struțul, Păunul, Leul* și alte reprezentări exotice.

2. cu reprezentări umane, reprezentări ale profesiilor: *Caldararii, Ursarii, Sitarii, Mocănașii, Arnăuții, Bumbierii, Roșiorii, Artiștii*; reprezentări ale tipurilor etnice, ale căror nume ieșite din uz arată vechimea istorică: *Harapii, Turcii, Jidanii*; reprezentări ale vârstelor: *Anul Nou și Anul Vechi, Moșnegii, Babele*.

3. provenite din evoluția unor datini și practici rituale: *Vălăretul, Cârduț, Rândurile, Jocurile, Hora, Partia, Malanca, Nunta țărănească ș.a.*

---

¹⁰ Dumitru Pop, *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Cluj-Napoca, 1989, p. 119.

B. Piese de teatru de influență livrescă și urbană

1. teatru haiducesc și hoțesc: *Haiducii, Jienii, Bujor, Groza, Codreanu, Păunaș, Gruia lui Novac, Coroi, Terente, Dragoș* ș.a.

2. teatru cu subiecte istorice: *Înfrângerea lui Napoleon, Ștefan cel Mare, Brâncovenii, Căderea Plevnei, Pacea generală* ș.a.

3. teatru cu subiecte legendare și nuvelistice: *Voinic înflorit, Voinicul munților, Zâna florilor, Făt-Frumos, Stejarul din Borzești, Movila lui Burcel, Irozii* ș.a.

În esență, aceste alaiuri sau grupuri reprezintă ceata de flăcăi organizată în perioada solstițiului de iarnă, în fiecare sat. Prima mențiune documentară a unei asemenea cete de tineri s-a păstrat de la 1765, din zona Făgărașului¹¹, iar multă vreme ceata de feciori a fost considerată un fenomen specific Transilvaniei. Meritul indiscutabil de a demonta această opinie revine etnologului Vasile Adăscăliței, prin numeroasele cercetări de teren și materialele strânse în arhiva Seminarului de Folclor pe care o întemeiasă la Iași, cu ajutorul studenților și al colaboratorilor, care devenise „una dintre sursele de documentare absolut

---

¹¹ Ilie Moise, *Confrerii carpatice de tineret. Ceata de feciori*, Sibiu, 1999, p. 12.

necesare culturii noastre populare”¹². În Moldova, denumirea cetelor de flăcăi poartă denumiri diverse: *hurtă, cârd* – Botoșani, *partie, malancă, bere* – Suceava, *crilă* – Vrancea, *rând, vălăret* – Vaslui ș.a., de multe ori, acestea identificându-se cu alaiurile jocurilor de măști: *Capra, Cerbul, Calul, Ursul, Nunta țărănească, Malanca, Turca, Plugul Mare, Vălăretul, Rândul de flăcăi* etc¹³. Însă dintre toate doar *Vălăretul*, deși avea frecvență mai mare în satele „sudului Moldovei și, probabil, nord-estului Munteniei”¹⁴, este „singura formă de ceată întâlnită atât la sărbătorile de primăvară, cât și la cele de iarnă”¹⁵, la Anul Nou, fiind un veritabil „alai al alaiurilor”. Evidențiem însă că, cel puțin pentru satele județului Vaslui, *Vălăretul* de Anul Nou, sinonim cu *Malanca, Rândul* sau

---

¹² *Ibidem*, p. 29.

¹³ Vasile Adăscăliței, *Istoria unui obicei...*, p. 31-32.

¹⁴ Stelian Dumistrăcel, *A lua la vale: amintirea unui străvechi ritual agricol. Vălăritul*, în *Lexic românesc. Cuvinte, metafore, expresii*, București, 1980, p. 159.

¹⁵ Vasile Adăscăliței, *Vălăretul, ceata flăcăilor care organizează viața marilor sărbători ale așezărilor rurale din Bucovina până mai jos de Milcov*, în „Țara Fagilor”, Suceava, VIII, 2000, nr. 3, p. 5-6.

Rândurile, Capra mare (cu capra înălțată pe prăjină), era specific satelor clăcășești, a căror populație era preponderent de origine nordică, colonizată de vechii poprietari de moșii cu oameni din nordul Bucovinei și sudul Poloniei, apoi din Transilvania, iar *Vălăretul* sau *Vălăritul* de Paște¹⁶, adică fără jocuri de măști, era specific satelor răzășești, a căror populație avea o continuitate mult mai veche. În multe locuri s-a produs o translație a denumirii de *Vălăret* de la obiceiul de primăvară spre cel de iarnă, precum la Puiești, unde a preluat locul *Malancăii*¹⁷, după cum se poate constata și din înregistrările acestui volum.

De o parte și de alta a Carpaților, atât în Transilvania, cât și în Moldova și în Țara Românească, structura cetelor de tineri era similară, în esență. Perioada de desfășurare a cetei cuprindea sărbătorile care gravitează în jurul Anul Nou, de la Sfântul Nicolae

---

¹⁶ Despre *Vălărit* și *Hora* de Paști, la Zăpodeni – Vaslui, precum și despre *Vălărit* în general, în Moldova, v. Ion Chelcea, *Noi contribuții la studiul cetelor de feciori din țara noastră: vâlari – ciurlezi – iordănituri*, în „Vrancea. Studii și comunicări”, Focșani, IV, 1981, p. 426-430.

¹⁷ Dan Ravaru, *Contribuții la studiul „vălăretului” în județul Vaslui*, în „Acta Moldaviae Meridionalis”, Vaslui, III-IV, 1981-1982, p. 225-226.

(6 decembrie), uneori chiar de la Sf. Andrei (30 noiembrie) și până la Bobotează și Sf. Ioan (6-7 ianuarie). De pildă, au fost cercetate satele din sudul Transilvaniei, în zona Făgărașului sau Țara Oltului¹⁸ sau în cea a Mărginimii Sibiului¹⁹, unde alegerea conducătorilor cetei Butea Junilor, „birăul” și „crășmarul mare”, avea loc la 6 decembrie, sau mai devreme, feciorii alegându-și un sediu sau o gazdă comună, momentul culminant al activității fiind în perioada 24-28 decembrie: zăoritul (colindatul), jocul în mijlocul satului și introducerea fetelor în joc. Repertoriul cetei cuprindea o suită de dansuri și melodii²⁰, precum și jocuri cu măști, inițial fiind un personaj singular *Turca* sau *Borița*, care joacă și sperie fetele, femeile și copiii²¹, și scenariul unei nunți ca

---

¹⁸ Pentru o perspectivă mai largă, v. Traian Herseni, *Colinde și obiceiuri de Crăciun. Cetele de feciori din Țara Oltului (Făgăraș)*, Ediție, prefață și glosar de Nicolae Dunăre, București, 1997.

¹⁹ Ilie Moise, *Butea Junilor. Obicei de iarnă din sudul Transilvaniei (studiu și antologie)*, Sibiu, 1977, p. 47-49.

²⁰ *Ibidem*, p. 16.

²¹ Nicolae Dunăre, *Prefață* la Traian Herseni, *op. cit.*, p. XXXIII.

„o adevărată parodie”²². Similitudini pot fi constatate și cu ceata de feciori, numită *Preucă*, condusă de un „vătaf”, din Țara Loviștei, în Vâlcea submontană²³.

Deși în Moldova cetele de flăcăi, conduse de „cămărași”²⁴, în unele locuri de „dragomani”²⁵, aveau reguli de organizare mai puțin conturate decât în Transilvania, regăsim suita de dansuri locale, alături de lăutari și jocurile de măști, care însă erau mult mai pitorești. Dacă în Transilvania ceata de flăcăi se manifesta cu predilecție la Crăciun, aici biserica având o influență mai puternică, colindatul fiind transferat de la 31 la 24 decembrie²⁶, în efortul de creștinare a străvechilor obiceiuri de început de an, în Moldova adevăratul colindat avea loc în ajunul Anului Nou. De

---

²² Ilie Moise, *Butea Junilor...*, p. 20.

²³ C. Mohanu, *Fântâna Dorului. Poezii populare din Țara Loviștei*, București, 1975, p. 570-573.

²⁴ Ion Chelcea, *Dregătoria în organizarea tradițională a cetelor de feciori din țara noastră*, în „Satu Mare. Studii și comunicări”, Satu Mare, V-VI, 1981-1982, p. 482.

²⁵ Idem, *Noi contribuții la studiul cetelor de feciori...*, p. 425.

²⁶ Ilie Moise, *Confrerii carpatice de tineret...*, p. 79.

altfel, în unele locuri, precum pe Valea Tutovei²⁷, dar și în Muntenia, în sate din Ialomița, se colinda cu buhaiul, precum la Plugușor, alături de clopoței²⁸.

Preponderent agrare, vechile ritualuri ajunse la noi în forme atenuate, amintesc de începuturile uitate ale Anului Nou sărbătorit primăvara, odată cu renașterea vegetației, în luna martie. Nu întâmplător, acum se derula obiceiul trasului în vale către apă, menționat la 1673, în *Psaltirea* versificată, în care mitropolitul Dosoftei al Moldovei condamna vechile obiceiuri, precum mascații, capra, vălăretul și geamalele sau matahalele: „Cu ghiudușuri, cu turcă, cuci și geamale,/ Tras în vale ș-alte din păgâni tocmeale”²⁹. Ulterior, la 1762, obiceiul a fost descris de

---

²⁷ Silvia (Chiper) Ravaru, Dan Ravaru, *Inedit în colindatul de pe Valea Tutovei*, în „Comorile noastre”, Iași, mai, 1980, p. 15-18; Vasile Adăscăliței, *Istoria unui obicei...*, p. 41-42.

²⁸ Pentru elementele de acompaniament ale plugușorului și colindei: clopoțelul, talanga, buhaiul, biciul, v. și Dumitru Pop, *op. cit.*, p. 63-66, 127-128.

²⁹ Dosoftei, *Opere*, I, *Versuri*, ed. N. A. Ursu, studiu introductiv Al. Andriescu, București, 1978, p. 8.

logofătul Gheorgachi, însă cu trimitere la vremurile trecute, precizând că din cauza practicii sale violente, jocul fusese interzis: „Întru această zi au fostu obicéiu de să uda cu apă și să trăgea la văi cu apă unii pe alții și mai în toate bréslile era această obicinuință [...] (care obicéiu până acmu la Țara Românească să păzește și să urmează a doua zi după Bobotează, în ziua svintului Ioan). Și cum s-au purtat cuvântul din oameni bătrâni, cum că boerii îndrăznia a zăce și domnului că-l vor trage în vale; și pe acei ce-i trăgea la vale, ca să le toarne cofe de apă în cap, ei să împăca cu trăgătorii, unii dându-le vedre de vin, alții pașce și oaă. Și mai vârtos fămeile să aduna la un loc câte 20-30 și trăgea pe bărbați”³⁰. Aici a fost căutată originea *Vălăretului*, în acest obicei al trasului în vale, spre apă, practicat primăvara, a doua zi de Paști³¹. Dar în acest context nu este suficientă doar înțelegerea etimologiei *Vălăretului*, ci mai trebuie adăugată o mai veche explicație, aceea a solidarității flăcăilor, aspect care nu putea avea

---

³⁰ *Literatura românească de ceremonial. Conдика lui Gheorgachi, 1762*, Studiu și text de Dan Simonescu, București, 1939, p. 295-296.

³¹ Stelian Dumistrăcel, *op. cit.*, p. 142-170.

loc decât printr-o „înfrățire”, numită „vëljamëri” la albanezi³², care sugerează posibile moșteniri comune străvechi, astăzi pierdute.

Obiceiul udatului cu apă, „trasul în vale”, însoțit de replicile violente ale actanților, a fost condamnat încă din secolul al XVII-lea de înalții ierarhi ai Bisericii atât în Transilvania, cât și în Moldova, dar care se practica și în Muntenia. În satele vâlcene, în ziua Sfântului Ioan, după Bobotează, cel care purta numele sfântului era dus cu sania și tras spre apă. La fel se întâmpla și în Mărginimea Sibiului, iar în alte părți din Transilvania, a doua zi de Paști fetele erau duse la fântână sau la râu³³.

În Occident, cu multe secole în urmă, în jurul anului 580, episcopul Aunaire d'Auxerre (Sfântul Annacharius) a convocat sinodul diocesan, unde a stipulat, printre altele, interzicerea obiceiurilor păgâne practicate la începutul lunii ianuarie, precum

---

³² August Scriban, *Dicționarul limbii românești* (etimologii, înțelesuri, exemple, citațiuni, arhaizme, neologizme, provincializme), Iași, 1939, p. 1394.

³³ Ion Chelcea, *Noi contribuții la studiul cetelor de feciori...*, II, în „Vrancea. Studii și comunicări”, Focșani, V-VII, 1982-1984, p. 128-129.

purtarea măştii sau deghizarea în piele de vacă, în femeie bătrână sau în cerb³⁴. Purtarea măştii era considerată iluzie diabolică, pentru că ascundea omul creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Oricum, încă de la sfârşitul secolului al II-lea, cărturarilor creştini văzuseră în jocurile cu măşti resurgente ale păgânismului, considerându-le mai periculoase decât orice culte imperiale oficiale, pentru că măştile reprezentau esenţa *Carnavalului* sau a sărbătorii lumii pe dos, care marca renaşterea anuală, vremurile strămoşilor sau a omului sălbatic care trăia după ritmul naturii³⁵. Cu toate acestea, în jumătatea de Est a Europei purtarea măştilor a rezistat în perioada celor 12 zile de reînnoire a timpului, prin retrăirea scenariului lumii pe dos sau carnavaleşti, în preajma Anului Nou³⁶. De altfel, cele mai multe „mascarade” sunt practicate în Europa între Crăciun şi Paşti,

---

³⁴ Charles Joseph Hefele, *Histoire des Conciles d'après les documents originaux*, traduite en français... par Dom H. Leclercq, Vol. III, Partea întâi, Paris, 1909, p. 215.

³⁵ Daniel Fabre, *Carnaval ou la fête à l'envers*, Paris, Gallimard, 1992, p. 13.

³⁶ *Ibidem*, p. 32-33.

perioada care marchează „tăietura anului, adică schimbarea anului”³⁷. De aceea, în cadrul acestor tradiții populare primul loc revenea „balurilor mascate și ceremoniilor dramatice care însoțesc serbările creștine de iarnă desfășurate între Crăciun și Carnaval”³⁸.

La jumătatea secolului al XVI-lea³⁹, cărturarul Gáspár Heltai scria că după ziua Nașterii Domnului, începea „marele praznic al diavolului «regölő hét» (săptămâna colindării)”, în Transilvania. În același spațiu geografic, în secolul următor, pastorul luteran Andreas Mathesius era revoltat că enoriașii săi, deși convertiți la luteranism, nu uitaseră vechile obiceiuri, cântând românește colindele lor „nelegiuite” sau „cântece drăcești”, pentru învățarea

---

³⁷ Ilie Moise, *Confrerii carpatice de tineret...*, p. 49.

³⁸ Mircea Eliade, *Nașteri mistice*, trad. Mihaela Grigore Paraschivescu, București, 1995, p. 160.

³⁹ Partea a doua a acestui studiu se regăsește, într-o primă variantă ca introducere a antologiei de colinde *La vârfuri la nouă meri*, interpretate de Raluca Radu, respectiv partea a III-a a seriei *Cântece de demult*, apărută în 2021, proiect care valorifică Fonoteca arhivei de folclor „Vasile Adăscăliței”.

cărora se întâlneau înainte de Crăciun⁴⁰. Și la 1757, mitropolitul Moldovei, Iacov Putneanul, între practicile păgâne enumera colindele din seara Crăciunului, care ar fi amintit de „idolul Coleada”⁴¹, însă jocul „koleda”, descris, pe la 1795, ca un „obicei pângăritor”, era celebrat de agricultorii și păstorii din Serbia în timpul verii, la Rusalii. Actanții, strânși în ceată și travestiți cu măști de blană și tigve împodobite cu desene fantastice, purtau săbii de lemn, simulau lupta și mergeau din casă în casă, cântând și dansând „koleda”⁴², pe când la români, cetele zgomotoase de colindători umblau la Crăciun și Anul Nou, cel puțin în Transilvania, fiind însoțite de dubași și mascați.

Și mai târziu, la 1864, autoritățile din Iași interziceau jocul Irozilor, pe motiv că „datinile naționale nu constau în jocuri nemorale, scandaloase și necalificabile, care se comit prin cântări și acțiuni către păpușeri, prin casile particularilor și pe străzile

---

⁴⁰ Cf. Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, vol. I, București, 1981, p. 267.

⁴¹ Prefața la *Synopsis*, Iași, 1757, facsimil, în *Istoria teatrului în România*, vol. I. *De la începuturi până la 1848*, ed. George Oprescu, București, 1965, p. 55-56.

⁴² Cf. *Istoria teatrului în România*, vol. I, p. 50 și nota 22.

publice, încât părinții cu copii, fiice, tinerimea și orice individ înroșește la audzul lor”⁴³.

La români, *colinda* s-a transmis semantic prin intermediul cuvântului vechi slav *koleda*⁴⁴, originea ei fiind însă în latinescul *calendae*, după cum erau numite primele zile ale lunii. Aproape nimic nu rămâne nealterat în curgerea vremii, astfel că orice obicei poartă veșmântul timpului său. Tradiția romană a colindatului a ajuns transformată semnificativ până la noi. În esență, colinda este un cântec de urare care se repetă și se reactualizează la fiecare casă⁴⁵, pentru că la începuturi aceste cântece erau simple urări directe, așa cum le auzim în colindele de copii, urmând o regulă a folcloristicii: „trecerea exclusiv asupra copiilor a unei datine care e pe cale de dispariție sau

---

⁴³ Arcadie M. Bodale, *Câteva documente din Arhivele Naționale Iași privitoare la folclorul urban dina doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei”, XIII, 2013, p. 277.

⁴⁴ Al. Rosetti, *Colindele religioase la români*, în „Analele Academiei Române”. Memoriile Secțiunii Literare, s. II, tom. XL, 1920, p. 14.

⁴⁵ Monica Brădulescu, *Colinda românească / The Romanian Colinda (Winter-Solstice Songs)*, București, 1981, p. 37.

care se transformă cu totul”⁴⁶. În 1933, Petru Caraman preciza că urarea este „una din elementarele forme ale magiei cuvântului”, având în vedere că la începuturi practica magică exista singură, „în ea dorința fiind exprimată fără vorbe, ci prin acțiunea magică însăși și desigur prin mimică și gesturi”⁴⁷. De pildă, semănatul cu boabe de grâu aruncate asupra gazdelor, prin casă sau prin curte, amintește de o practică care la romani avea loc la Saturnalii, în cinstea lui Saturn, zeul muncilor agricole, sărbătoare caracterizată prin libertate și veselie, cu ospețe copioase și chiar orgiastice, când regulile erau abolite temporar. Inițial o singură zi, cu 14 zile înainte de Calende de Ianuarie, apoi vreme de trei zile⁴⁸, datorită reformei lui Cezar, sărbătoarea celebra reîntoarcerea vârstei de aur, apoi urmau Calende închinat lui Janus, zeul riturilor de trecere, cea mai

---

⁴⁶ Petru Caraman, *Colindatul la români, slavi și alte popoare. Studiu de folclor comparat*, ed. Silvia Ciubotaru, București, 1983, p. 361.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 363.

⁴⁸ Ambrosius Macrobius Thodosius, *Saturnalia*, traducere, introducere și note de Gh. Tohăneanu, București, 1961, p. 68-70.

venerată sărbătoare a romanilor, care începea în dimineața zilei de ajun, când erau împodobite ușile cu crengi verzi de lauri, prima zi a Calendelor fiind petrecută în vizite, cu dăruiri reciproce și cu urările pentru noul an. Și în timpul acestei sărbători aveau loc ospete care țineau toată noaptea, aidoma celor de la Saturnalii. Treptat, cele două sărbători s-au contopit, incluzând însă și altele, Compitalia și Larentalia, de natură domestică, prima celebrată după Saturnalii, cealaltă la sfârșitul lunii decembrie, ambele în cinstea sufletelor morților (Lares). Iar la mijlocul acestui ciclu, la începutul erei creștine a fost introdusă sărbătoarea de sorginte iraniana, adusă de legionarii romani din Orient, *Dies Natalis Solis Invicti*, în cinstea lui Mithra, zeul Soarelui, care ajunge să fie recunoscută ca religie de stat în vremea împăratului Aurelian, la sfârșitul secolului al III-lea d. Hr., fixată definitiv în calendarul roman la 25 decembrie. Ulterior, aceste vechi sărbători, celebrate de la 24 decembrie până la 7 ianuarie, au fost substituite celor creștine, și în acest fel le sărbătorim până astăzi. Crăciunul a devenit Anul Nou, sărbătorit întâi la Roma, apoi la Constantinopol, începând de la jumătatea secolului al IV-lea și până în secolul al XIII-lea, iar în Franța până în secolul al XVI-lea, sărbătorirea noului an fiind

mutată la 1 ianuarie. Așadar, noul ciclu al sărbătorilor creștine, odată cu înlocuirea Saturnaliilor și Calendelor a preluat și caracteristici ale sărbătorii Larilor, „pentru care fapt stau dovadă unele datini din cultul morților la Crăciun”⁴⁹, precum, de pildă, în unele zone ale țării, împărțirea colăceilor sau colindele pentru morți, precum cele pentru „zăurit” sau „zorit”, de la revărsarea zorilor⁵⁰.

În urma reformei calendarului roman, din anul 153 î. Hr., când a fost fixat Anul Nou la 1 ianuarie de la 1 martie, Saturnaliile au fost strămutate din primăvară în iarnă dimpreună cu elementele agrare pe care le invocă colindele, astfel încât acestea au rămas ritualuri de primăvară celebrate în iarnă, reminiscență a vechiului calendar. De aceea, la români și la bulgari, copiii colindători loveau pământul sau pragul casei cu bețe numite colindițe, adică varga magică care provoacă rodnicia vitelor și a pământului. Însă doar la români se cântă refrenul „Florile dalbe, ler de măr”, cu variante, ceea ce

---

⁴⁹ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 340.

⁵⁰ *La luncile soarelui. Antologie a colindelor laice*, ediție îngrijită și prefată de Monica Brătulescu, București, 1965, p. IX.

înseamnă că inițial, „în cele dintâi timpuri, colindatul la români era însoțit, ca și la sorcovă, de lovirea cu mlădițe de măr înflorite”⁵¹, așadar practici magice care au stat la temelia colindatului, prin împărțirea de mlădițe verzi sau atingerea cu ele, magia, sub formele ei (simpatia și imitația), manifestându-se în aceste practici de vrajă⁵². Înțelegem astfel și păstrarea unor structuri lexicale arhaice în colinde: „Caracterul magic al colindelor ne explică de ce colindele respectă atât de mult, păstrând cu pietate cuvintele pe care nu le mai înțeleg, cuvinte care, datorită învechirii sau deformării cauzate de circulația lor pe spații întinse, și-au pierdut sensul și au ieșit din uz”⁵³. În acest context, se pot explica și variantele refrenului *Ler*: pornind de la forma *Alleluia, Domine* > *hai leluia Doamne* > *hai lelui Doamne* > *hai lel Doamne*, cu transformarea *l - l > l - r*, ajungem la forma *hai ler Doamne, hai lerui Doamne*, altfel spus proveniența lui *ler* din *alleluia*⁵⁴, după cum precizase și preotul cărturar Dimitrie Dan⁵⁵.

---

⁵¹ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 369.

⁵² *Ibidem*, p. 373.

⁵³ *Ibidem*, p. 469; v. și *La luncile soarelui*, p. X-XI.

⁵⁴ Al. Rosetti, *op. cit.*, p. 27-28.

Fondului arhaic al colindelor, căruia îi este caracteristică funcția magică, i s-au alăturat cântecele care versifică episoade sau legende biblice legate de Nașterea lui Iisus Hristos, ai căror autori au rămas anonimi, iar altele sunt prelucrări poetice și armonizări melodice refolclorizate, precum: „O, ce veste minunată”, de D. G. Kiriac, „Steaua sus răsare”, de Achim Stoia, „Trei păstori”, de Timotei Popovici, „Sus, boieri, nu mai dormiți”, de Gheorghe Cucu. Sau colinde care aparțin lui Petre Dulfu: „Colo sus, mai sus de soare”, în care Sfântul Petru nu-și primește în rai rudele păcătoase, și „Sfânta Maică a lui Iisus/ Rătăcește-n jos și-n sus”, binecuvântând pomii și animalele care o ocrotesc și blestemându-le pe cele ostile sau „Rătăceam într-o grădină/ Măntâlnii cu o albină...”, de Șt. O. Iosif.

În folcloristică, a intrat în uz împărțirea colindelor în laice și religioase. Însă pentru mentalitatea populară colinda nu era doar o datină, ci și un act ritual obligatoriu, o condiție a menținerii rânduiei lumii, cu referiri la Facerea Lumii, pentru că aceasta reactualizează anual „o dramă de proporții cosmice” care „se

---

⁵⁵ *Hailerui Doamne*, în „Noua Revistă Română”, nr. 26, vol. III, 15 ianuarie 1901, p. 85-91.

petrece *aici* și *acum*, chiar în locul și în momentul relatării ei. Întreaga comunitate a satului participă – fie în postura de «colindători», fie în cea de «colindați» – la această dramă, nu numai la rememorarea, ci și la retrăirea ei⁵⁶, act necesar în așezarea unei temelii solide noului an. Așadar, împărțirea colindelor în cele două categorii amintite reprezintă o „improprietate terminologică”⁵⁷. Colindele „laice” păstrează prin componentele mitologice legătura cu sacrul, iar cele „religioase” sunt doar parțial creștine⁵⁸. Introducerea unor personaje și elemente creștine în vechile colinde a căpătat amploare abia în ultimele secole, primele forme de adaptare fiind formulele finale și refrenurile, precum cel menționat mai sus, provenit prin

---

⁵⁶ Andrei Oișteanu, *Colinda tip «Furarea astrelor»*. Motive și semnificații mitice, în idem, *Ordine și Haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*, Iași, 2004, p. 20-21.

⁵⁷ Monica Brătulescu, *Colinda românească*, p. 128.

⁵⁸ *Ibidem*, p. 58; v. și Narcisa Alexandra Știucă, *Considerații tipologice asupra colindelor din Boișoara*, în vol. *Laboratorul Boișoara*, coord. Nicolae Constantinescu, Râmnicu Vâlcea, 2003, p. 58-70.

deformarea lui „Alleluia” în „Leru-i ler”⁵⁹. Trebuie luată în considerare și influența muzicii bizantine, care utilizează silabe de tipul te-ri-em, re-ru-rem ș.a., obicei preluat de otomani, care pronunțau te-li-lem, le-ru-lem ș.a., tip de silabe care va intra și în muzica obișnuită, iar limba română a preluat acest model prin transformarea silabelor în Leru-i ler⁶⁰.

În spațiul românesc, regăsim două zone ale cântecului popular, „una e mai dinamică, celalaltă mai statică”⁶¹, delimitare valabilă și în cazul colindelor⁶²: 1. Transilvania (cu Banat, Crișana, Maramureș) și Bucovina; 2. Muntenia (cu Oltenia), sudul Moldovei (până pe Valea Nistrului Inferior) și Dobrogea. Iar în aceste două mari zone, „faptul că cetele de flăcăi din sud au sau aveau obligația de a colinda la fiecare casă, de obicei, fără instrumente muzicale, indică, de asemenea, un stadiu mai vechi

---

⁵⁹ Monica Brătulescu, *Colinda românească*, p. 61.

⁶⁰ *Ce înseamnă „leru-i ler” și cum deosebim un colind autentic de un kitsch: interviu cu fondatorul ansamblului „Anton Pann”, Constantin Răileanu (Partea II)*, 20 decembrie 2016, sursa: <https://pedagogoteca.ro/>

⁶¹ Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, II, București, 1983, p. 262

⁶² Monica Brătulescu, *Colinda românească*, p. 66.

față de spațiul nordic, unde flăcăii merg mai ales la fete, cel mai adesea însoțiți de muzică, și la sfârșitul colindatului joacă cu fetele sau femeile mai tinere din casă”⁶³. De asemenea, caracteristic zonei sudice atât în așezările din Țara Loviștei, precum Boișoara, în județul Vâlcea, cât și în cele de pe malul Prutului, la Berezeni, în județul Vaslui, colindele bătrânești erau cântate antifonic⁶⁴, ceata colindătorilor fiind împărțită în două „strane” care cântau alternativ. Însă chiar dacă, în acest caz, colindele se cântă „răstit, cu o agresivitate evidentă, mai ales acolo unde s-a păstrat forma de interpretare binară, antifonică”, păstrând un „mod de interpretare fără îndoială arhaic, reamintind solistul și corul din tragedia antică și din carolele medievale”⁶⁵, mai aproape a fost și influența muzicală bisericească bizantină, apoi otomană, care va fi avut un rol determinant nu atât asupra fondului colindelor, cât a interpretării muzicale.

---

⁶³ Lucia Cireș, *Colinde din Moldova. Cercetare monografică*, Caietele Arhivei de Folclor, V, Iași, 1984, p. XLIV.

⁶⁴ C. Mohanu, *op. cit.*, p. 573, 575.

⁶⁵ Ovidiu Bârlea, *op. cit.*, p. 360.

Universul colindelor, aidoma celui al basmelor, aparține narațiunii fantastice, lumii magice în care curtea gospodarului este o imitație a curții boierești: trăiește în belșug, are vite multe, slugi credincioase și harnice, recolte bogate, familia e fericită, gospodina umblă prin casă, dând ordine slugilor. Fata gospodarilor este frumoasă, la ea vin pețitori bogați și de neam ales, cu daruri neprețuite, îmbrăcămintea și podoabele ei sunt de mătase, aur, mărgăritare. Flăcăul este un erou viteaz, care se întoarce victorios de la război și de la vânatoare, se însoară cu fata cea mai frumoasă, și ambii, împreună cu pruncii, dorm fără grijă în patul aflat sub arborii înfloriți, meri sau peri, unde însurăței trăiesc în armonie. Altfel spus, așa cum arăta Petru Caraman: „Aceasta este lumea colindelor: lume de eroi și de oameni ce trăiesc în culmea fericirii [...] ele cântă întotdeauna un ideal de viață, potrivit persoanei căreia i se închină colindul. Am putea spune despre colinde că ele sunt cântecele idealului. Cu drept cuvânt, nicăieri în tot domeniul poeziei și al literaturii populare, și chiar în întregul domeniu al producțiilor folclorice de orice natură, nu găsim mai precis și mai desăvârșit exprimată concepția idealului de viață al poporului ca-n colinde. Ele sunt însăși întruparea acestui ideal, conștient zugrăvit în cele mai felurite chipuri, după cum felurite și

multiple sunt aspectele vieții”⁶⁶. Altfel spus, poezia colindei însumează două planuri: „*planul fabulației*, prin care se realizează funcția augurală și felicitare, și *planul semnificațiilor*, din care rezultă funcția ordonatoare de valori etice”⁶⁷.

Colindele erau performate de către ceata flăcăilor, având rolul de inițiere a adolescenților pentru viață, modelul lor fiind coconul, adică fiul de domn sau împărat. Astfel, tinerii erau pregătiți pentru întemeierea familiei, invocată în colinde prin vânătoarea cerbului⁶⁸, ori prin împlânzirea calului năvăș, metaforă a virtuților bărbatului necesare pentru cucerirea viitoarei soții, reminiscență a spiritului unei culturi arhaice de tip vânătoresc⁶⁹. Așadar, „avem în colindele de vânătoare semne ale unui timp străvechi, când ritul anticipa acțiunea însăși, prin care se petrecea transferul de magie în viitorul vânător ce se iniția;

---

⁶⁶ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 172.

⁶⁷ Ilie Moise, *Butea Junilor...*, p. 45

⁶⁸ Andrei Oișteanu, *Grădina de Dincolo. Zoosophia*, Cluj-Napoca, 1980. p. 92-93.

⁶⁹ Octavian Buhociu, *Folclorul de iarnă, ziorile și poezia păstorească*, București, 1979, p. 77-78.

încheierea trecerii însemna și intrarea în noua clasă de vârstă: vânătorul era în același timp un războinic și un, în curând, cap de familie”⁷⁰. La origine, ceata flăcăilor reprezenta o adevărată școală de inițiere, obiceiul colindatului păstrând „vestigii din riturile de pubertate și elemente de ritual funebru, [care] vizează fertilitatea vegetației și animalelor, prezintă tangențe cu ceremonialul nunții și șezătorii, ba chiar și cu descântecul”⁷¹, toate aceste practici desfășurându-se fie la solstițiul de iarnă, fie la echinocțiul de primăvară. Ambele momente, în diverse răstimpuri și la diferite civilizații, au marcat Anul Nou, atunci când rânduiala lumii era răsturnată și din haos avea să renască noul an, iar tinerii ieșeau pregătiți pentru o altă etapă a vieții lor. Părăsiți în locuri sălbatice, tinerii trebuiau să îndure privațiuni, să re trăiască scenariul inițiativ al morții și al reînvierii, să treacă probe de rezistență, pentru a-și câștiga statutul de adult și dreptul la căsătorie⁷². În concluzie, ciclul inițierii cuprinde trei momente: *inițierea* propriu-zisă (transferul de informație către

---

⁷⁰ *Ibidem*, p. 154.

⁷¹ Monica Brădulescu, *Colinda românească*, p. 42.

⁷² *Ibidem*, p. 48-49

neofit), *proba* (vânătoarea rituală) și *integrarea* (prin rituri specifice), astfel încât „tânărul care a trecut cu bine prin întreg ciclul inițierii poate contracta relații maritale”⁷³.

Așezat pe categorii, repertoriul colindelor dă seamă pentru toate etapele vieții omului. Cele mai vechi sunt colindele de fereastră (sau „de la ușă”) sau de gospodari, care la începuturi se cântau numai afară, acestea păstrând forme arhaice⁷⁴. Apoi: colindul cel mare sau colindul casei (sau „cântecul casei”), colindul de masă, colindul de gospodină, de tineri căsătoriți sau însurăței, de fată, de flăcău, de copii și de bătrâni, repertoriul fiind închis de colindul Zorilor, pentru morți, care trebuie pus în corelație cu bocetele Zorilor de seară și Zorilor de dimineață⁷⁵.

Printr-o amplă cercetare a colindatului la români și la slavii învecinați, Petru Caraman a identificat tipologic fondul unitar al colindului bulgar-român-ucrainean. Urme slave regăsim și în colindele așezărilor colonizate cu ruteni în prima parte a secolului al XIX-lea, precum la Dumești, în județul Vaslui, unde

---

⁷³ Mihai Coman, *Izvoare mitice*, București, 1980, p. 31

⁷⁴ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 550.

⁷⁵ Octavian Buhociu, *op. cit.*, p. 28

„Hai colinda” ne trimite spre „Hei colinda, colinda”, refren al colindelor poloneze pentru cererea de daruri și pentru înveselirea ascultătorilor⁷⁶. Sau cele cântate în ucraineană, în așezări din județul Suceava, precum la Moara Nica, asemănător celui de gospodari de la bieloruși și ucraineni, cu motivul personificării corpurilor cerești: „Primul cuvânt – luminoasa lună,/ Al doilea cuvânt – strălucitorul soare,/ Al treilea cuvânt – limpezii zori./ Luminoasa lună-i însuși gospodarul,/ Strălucitorul soare-i soția lui,/ Limpezii zori – copiii lor”⁷⁷.

Performarea riturilor agrare se întrepătrunde cu lumea morților, care sunt și ei îngropați, aidoma semințelor, pentru că „asemenea grăunțelor îngropate în matricea telurică, morții așteaptă revenirea lor la viață, sub o nouă formă”⁷⁸. În mentalitatea arhaică, mascații erau întruchipări ale spiritelor ancestrale și ale unor personaje mitice, astfel că purtătorul unei măști nu doar se deghizează, ci se identifică măștii, iar „mascarea

---

⁷⁶ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 211-212.

⁷⁷ *Ibidem*, p. 447.

⁷⁸ Mircea Eliade, *Tratat de istorie a religiilor*, ed. a III-a, trad. Mariana Noica, București, 1999, p. 275.

devine astfel o alternativă a metamorfozei”⁷⁹, simbolizând violența fondatoare sau „totalitatea monstruoasă de unde va ieși o ordine reînnoită”⁸⁰.

Colinda este un act ritualic care așază casa și curtea gospodarului în „Centrul Lumii”⁸¹. Mărul cu dalbele lui flori reprezintă un leitmotiv al colindelor românești. Un măr sau doi, un măr și un păr, uneori unul sau doi brazi, care au răsarit tocmai dinaintea casei, se regăsesc în postura de Arbori ai Lumii, întruchipare simbolică a stăpânilor casei, Dumnealui și Dumneaei, care șed tocmai pe un pat aflat la tulpina arborelui, în crengile căruia se afla și leagănul fetei care avea să fie pețită de feciori. Iar așezarea în Centrul Lumii, dimpreună cu retrăirea periodică a scenariului ritualic al începutului de an, reprezintă veșnica aspirație a omului pentru lumea magică, pentru că

---

⁷⁹ Monica Brădulescu, *op. cit.*, p. 51

⁸⁰ Rene Girard, *Violența și sacrul*, trad. Mona Antohi, București, 1995, p. 182.

⁸¹ Andrei Oișteanu, *op. cit.*, p. 24.

universul pe care și-l construiește imită „Creația exemplară a zeilor”⁸².

*

Prima secțiune a acestui volum conține o selecție de colinde, majoritatea regăsite într-o antologie de peste 200 de colinde din Moldova, realizată de Vasile Adăscăliței pe cinci benzi de magnetofon, fiind indentificate parțial și benzile primare ale fonotecii. A doua secțiune conține Plugușoare sau Urături, iar următoarea, teatrul popular sau jocurile cu măști. Ultima, în mod deosebit, cuprinde teatrul popular haiducesc, de sorginte livrescă, care include parțial și elemente ale jocurilor cu măști.

Volumul de față este ilustrat prin două compact-discuri, astfel: primul dintre acestea cuprinde înregistrările audio ale fonotecii, iar cel de-al doilea conține un film documentar asupra stării actuale a obiceiurilor de Anul Nou: *Vălăretul. De la ceremonial la festival*, cu interviuri pe care le-am realizat, în 2021, în câteva comune din județul Vaslui reprezentative pentru acest obicei: Cozmești (Fâstâci), Dragomirești (Doagele), Ivănești, Lipovăț,

---

⁸² Mircea Eliade, *Sacrul și profanul*, trad. Brândușa Prelipceanu, București, 1995, p. 80.

Pungești, Oșești (Buda), Todirești și Voinești, ilustrate cu înregistrări ale acestor formații în cadrul Festivalului „Datini și obiceiuri de iarnă” de la Vaslui, din anii 2012-2019, aflate în arhiva Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui.

În activitatea sa didactică, de cercetare și de publicistică, desfășurată vreme de jumătate de secol, Vasile Adăscăliței s-a preocupat îndeosebi de obiceiurile care însoțesc Anul Nou, în curgerea celor 12 zile dintre Crăciun și Bobotează, a rămas fidel temei tezei sale de doctorat susținută, în 1970, la Universitatea București, multe înregistrări din antologia de față regăsindu-se publicate aici⁸³, precum și în câteva antologii tematice⁸⁴.

---

⁸³ Vasile Adăscăliței, *Teatrul popular de Anul Nou în Moldova*, ediție îngrijită de Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2015.

⁸⁴ V. Adăscăliței, *Teatru folcloric din județele Bacău și Neamț*, culegere de texte îngrijită și studiu de ~, Bacău, 1968; V. Adăscăliței și I.H. Ciubotaru, *Teatru folcloric din județul Iași*, culegere întocmită de ~, prefață și note de V. Adăscăliței, Iași, 1969; V. Adăscăliței, *Teatrul popular de Anul Nou din județul Vaslui*, culegere monografică și prefață de ~, Vaslui, 1971.

Diferitelor obiceiuri din preajma Anului Nou, de la colinde și plugușor, la jocuri cu măști și teatru haiducesc, profesorul Vasile Adăscăliței le-a dedicat numeroase studii⁸⁵, iar studenților săi le-a deschis perspectiva investigării culturii populare, Dan Ravaru fiind între cei mai dedicați cercetători ai tradițiilor locale.

---

⁸⁵ Pentru referințe: medalionul bio-bibliografic realizat de Lucia Ciresș, v. Vasile Adăscăliței, *Teatrul popular de Anul Nou în Moldova*, p. 618-620, astfel: V. Adăscăliței, *Aspecte din dramaturgia populară. Teatrul popular de haiduci*, în „Limbă și literatură”, II, 1956, p. 7-34; V. Adăscăliței, *Jocul cerbului în Moldova*, în „Revista de etnografie și folclor”, XIII, 1968, nr. 5, p. 421-438; V. Adăscăliței, *Jocul ursului, de Anul Nou, în Moldova*, în „Analele Științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași”, s.n., Literatură, XVI, 1970, p. 21-32; V. Adăscăliței și Lucia Ciresș, *Teatrul haiducesc „Gruia lui Novac”*, în „Revista de Etnografie și Folclor”, XVII, 1972, nr. 6, p. 481-490 ș.a.

<i>Nr.</i>	<i>Localitatea / Județul</i>	<i>Culegător/ Anul</i>	<i>Titlul</i>	<i>Informatori/ Vârsta</i>
COLINDE				
Nr. 1 (Bd. 120)				
1.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 31.XII.1977	<i>Pe cel mal de mare</i>	Ioan Ioan, 70; Viorel Iancu, 30
Nr. 3 (Bd. 75)				
2.	Maluri - Vultur, Vrancea	Soare Popa, Dumitru Dragomir VIII.1974	<i>Cal galben</i>	Gheorghe Dragomir, 65
Nr. 4				
3.	Ivești, Vaslui	Ioana Dragomir 28.VII.1974	<i>La munți ninge, plouă</i>	

Nr. 5				
4.	Pogonești – [Ivești], Vaslui	Ion H. Ciubotaru XII.1967	<i>Leroilea</i>	
Nr. 6				
5.	Pogonești – [Ivești], Vaslui	Ion H. Ciubotaru XII.1967	<i>Cată-n sus și cată-n gios</i>	Eufrosina Grigore, 69
Nr. 10 (Bd. 277)				
6.	Berezeni, Vaslui	V. Adăscăliței, Lucia Cireș 19.XII.1973	<i>Fericean de Ionel</i>	Ghiță Bogatu, 50; Neculiță Tănase, 53
Nr. 11 (Bd. 277)				
7.	Berezeni, Vaslui	V. Adăscăliței, Lucia Cireș 19.XII.1973	<i>Dinți mari</i>	Ghiță Bogatu, 50; Neculiță Tănase, 53
Nr. 12 (Bd. 277)				
8.	Berezeni, Vaslui	V. Adăscăliței, Lucia Cireș 20.XII.1973	<i>Ia sculați, boieri</i>	Eleonora Ciupercă, 40; Maria Ghindă, 43

Nr. 14 (Bd. 120)				
9.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 4.I.1977	<i>La poartă la Ștefan Vodă</i>	Mircea Tudor, 15
Nr. 18 (Bd. 277)				
10.	Berezeni, Vaslui	V.Adăscăliței, Lucia Cireș 19.XII.1973	<i>Prin cel cer</i>	Ghiță Bogatu, 50; Neculiță Tănase, 53
Nr. 35 (Bd. 133)				
11.	Munteni- Botești, Neamț	Lucia Cireș, Mihai Spănu, Cornelia Guranda 9.VIII.1968	<i>Răsai luna</i>	Florentina Stoica, 19; Jenița Lefter, 24 ș.a.
Nr. 37 (Bd. 216)				
12.	Berezeni, Vaslui	V. Adăscăliței, Lucia Cireș 19.XII.1973	<i>Ostroavele</i>	Ghiță Bogatu, 50; Neculiță Tănase, 53
Nr. 38				
13.	Berezeni,	V.Adăscăliței,	<i>Fericean cel mare</i>	Ghiță Bogatu,

	Vaslui	Lucia Cireș 19.XII.1973		50; Neculiță Tănase, 53
	Nr. 41			
14.	Răstoaca- Milcov, Vrancea	V.Adăscăliței, 27.V.1974	<i>Strânsele</i>	Gh. Miu, 31 Gh. Chiriac, 31; Neculai Grigore, 27
	Nr. 42			
15.	Maluri- Vultur, Vrancea	Soare Popa, D. Dragomir VIII.1974	<i>La tulpină, la doi meri</i>	Gheorghe Dragomir, 65
	Nr. 44			
16.	Berezeni, Vaslui	V.Adăscăliței, Lucia Cireș 19.XII.1973	<i>La munți ninge, plouă</i>	Ghiță Bogatu, 50; Neculiță Tănase, 53
	Nr. 45			
17.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 18.II.1977	<i>Dintr-aistor curți</i>	Ion Iordache, 73, Ioan Ioan zis Bulgaru, 70

Nr. 46				
18.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 2.I.1977	<i>Dinaintea cestor curți</i>	Ileana Gotu, 48
Nr. 47				
19.	Mitocu Dragomirnei, Suceava	V. Adăscăliței, Rodica Șuiu, Lucia Berdan VII.1969	<i>Trei cucoși negri au cântat</i>	Mircea Vatamaniuc, 50
Nr. 49				
20.	Dornești, Suceava	Ioan Dămoc, Lucia Berdan, Viorel Bârleanu 28.VII.1969	<i>Bună seara, găzdăliță</i>	Elena Capstrâmb, 34; Miron Capstrâmb, 34 ș.a.
Nr. 50				
21.	Moara Nica- Moara, Suceava	Ștefan Popa, Constanța Huiban 18.VII.1969	<i>Noi umblăm și colindăm</i>	Eugenia Irimia, 49

	Nr. 58 (Bd. 143)			
22.	Dimăcheni, Botoșani	V. Adăscăliței, Lucia Cireș XII.1968	<i>Noi umblăm să colindăm</i>	Vasile Coroblea, 33
	Nr. 68			
23.	Ivești, Vaslui	Ioana Dragomir 13.VIII.1974	<i>La vârfuri la nouă meri</i>	Ion Iancu Radu, 34
	Nr. 69 (Bd. 75)			
24.	Maluri- Vultur, Vrancea	Soare Popa, D. Dragomir VIII.1974	<i>Icea, Doamne, cestor curți</i>	Gheorghe Dragomir, 65
	Nr. 72 (Bd. 43)			
25.	Remezeu- Vicovu de Jos, Suceava	V. Adăscăliței 24.VIII.1970	<i>Sculați domni, sculați cuconi</i>	Maria Țugui, 58
	Nr. 74			
26.	Mitocu Dragomirnei, Suceava	V. Adăscăliței, Lucia Berdan Rodica Șuiu	<i>Ia sculați voi, mari plugari</i>	Domnica Lucan, 39

		24.VII.1969		
	Nr. 75			
27.	Munteni-Botești, Neamț	Lucia Cireș, Mihai Spânu, Cornelia Guranda 9.VIII.1968	<i>Sculați de ne-ascultați</i>	Florentina Stoica, 19; Jenița Lefter, 24; Lucreția Neculai, 24 ș.a.
	Nr. 77			
28.	Ruși-Puiești, Vaslui	Silvia și Dan Ravaru 13.IV.1977	<i>Dom dom să-nălțăm</i>	Catinca Tataru, 49; Marița Prăjescu, 46; Eugenia Florescu, 53; Neculai Oatu, 35 ș.a.
	Nr. 82			
29.	Lălești-Puiești, Vaslui	Silvia Chiper, 11.IV.1975	<i>Sculați, boieri, sculați</i>	Florica Brazdă, 36

Nr. 83				
30.	Lălești- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper, 11.IV.1975	<i>Sculați, gazde, din somn</i>	Maria Bejenaru, 34; Elena Căldăraru, 42; Vioara Măciucă, 21
Nr. 89 (Bd. 175)				
31.	Puiești, Vaslui	Silvia și Dan Ravaru 13.IV.1977	<i>Cana Galileii</i>	Sonia Șaim, 37; Valeria Șaim, 40; Elena Melinte, 37 ș.a.
Nr. 93				
32.	Dumești, Vaslui	Octavian Nestor, 1970	<i>Hai colinda</i>	Vasile Pătrașcu, 15
Nr. 97				
33.	Mocani- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 26.XII.1975	<i>Sculați, boieri, sculați</i>	Chiraga Hartulea, 60

Nr. 105				
34.	Cetățuia-Puiești, Vaslui	Silvia și Dan Ravaru 3.IV.1977	<i>Ia sculați, boieri, din somn</i>	Georgeta Mirăuță, 61
Nr. 106				
35.	Bogdana, Vaslui	Silvia Chiper, V.1975	<i>Ia sculați, boieri, sculați</i>	Maria Poiană, 46
Nr. 108				
36.	Remezeu-Vicovu de Jos, Suceava	V. Adăscăliței, Lucia Cires, Victor Iosif 24.VIII.1970	<i>Sculați domni, sculați cuconi</i>	Rahila Breabăn, 84
Nr. 110				
37.	Adâncata, Suceava	V. Adăscăliței, Margareta Asaftei VII.1969	<i>Sculați, gazde, nu dormiți</i>	Ileana Ciobanu, 62 Aurica Ciobanu, 38
Nr. 117				
38.	Bârjoveni, Neamț	Cornel Ninu, Luana Ilie,	<i>Ia sculați, sculați, sculați</i>	Frăsina Isachie, 60

		Ioan Dămoc 7.VIII.1968		
Nr. 119				
39.	Agârcia - Viișoara [Alexandru cel Bun], Neamț	V. Adăscăliței, E.Simionovici, Rodica Șuiu, Lucia Cireș 7.VIII.1968	<i>Sculați, sculați, boieri mari</i>	Maria Grădinaru, 27
Nr. 120				
40.	Poieni- Piatra Șoimului, Neamț	I.H.Ciubotaru, Steriana Antonescu 3.VIII.1968	<i>Sculați, sculați, boieri mari</i>	Natalia Vornicu, 45
Nr. 125				
41.	Cornești- Miroslava, Iași	V. Adăscăliței, Silvia Chiper 29.IX.1973	<i>Sculați, mari boieri</i>	Maria Vrân- ceanu, 12; Ana Radu, 11
Nr. 127				
42.	Hârlău, Iași	Vasile Adăscăliței	<i>Sculați, mari plugari</i>	Maria Mustăță, 56;

		9.I.1973		Lăcrămioara Stan, 22; Ecaterina Șalariu, 36
	Nr. 132			
43.	Coțușca, Botoșani	Elena Simionovici, Ioan Ștefan 8.XII.1968	<i>Sculați, gazde, nu dormiți</i>	Viorica Bortilă, 13; Maria Iacoboia, 13
	Nr. 135			
44.	Pădureni- Berești Bistrița, Bacău	Vasile Adăscăliței ș.a. 17.VII.1969	<i>Sculați, sculați, sculați</i>	Lorica Lupu, 19; Adriana Tănase, 19; Maria Năs- tase, 18 ș.a.
	Nr. 136			
45.	Berești Bistrița, Bacău	Ștefan Popa, Rodica Șuiu, Mihai Spânu 16.VII.1969	<i>Ia sculați, boieri, sculați</i>	Mihai Luca, 37

Nr. 143				
46.	Brăiești, Suceava	Vasile Adăscăliței 21.VIII.1970	<i>Noi umblăm și colindăm</i>	Silvia Halip, 16
Nr. 156				
47.	Straja, Suceava	Silvia și Dan Ravaru, Nela Hohol 9.VII.1977	<i>Sfânta Maică a lui Iisus</i>	Aurelia Hasna
Nr. 186				
48.	Iezer- Puiești, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru 20.III.1977	<i>Sus în poarta raiului</i>	Octaviana Onofrei, 15
Nr. 193				
49.	Agârcia- [Alexandru cel Bun], Neamț	Vasile Adăscăliței, ș.a. 7.VIII.1968	<i>Bună seara, gazda bună</i>	Constantin Stamatin, 29
Nr. 194				
50.	Bahna-	Mircea Fotea,	<i>La poarta raiului</i>	

	Izvoarele, Neamț	Ion Dămoc, Adriana Răileanu 9.VIII.1968		
	Nr. 196			
51.	Telec- Bicazu Ardelean, Neamț	Romel Ispir, Maria Iftinuț, Dan Gavrilovici 3.VIII.1968	<i>La porțița raiului</i>	Maria Boldijan, 37; Maria Sava, 32
	Nr. 221 (Bd. 92)			
52.	Berchișești, Suceava	Lucia Berdan, Vasile Tataru 27.VII.1969	<i>Dumnezeu cu Sfântul Petrea</i>	Maria Rusu, 32
	Nr. 222			
53.	Berchișești, Suceava	Lucia Berdan, Vasile Tataru VII.1969	<i>Dumnezeu cu Sfântul Petrea (II)</i>	Artemisia Horga, 43; Nicolae Horga, 43
	Banda 10			
54.	Dărmănești,	Mircea Fotea,	<i>Duminică</i>	Emilia

	Suceava	Mihai Spânu, Rodica Șuiu 28.VII.1969	<i>dimineața</i> (lb. ucr.) <i>Colindă de gospodari</i> (lb. ucr.) <i>În pomăt</i> (lb. ucr.) <i>Bună seara la fereastră</i>	Holominciuc, 40; Emilia Ruscior, 21
55.				
56.				
57.				
Banda 44				
58.	Călărași, Botoșani	V. Adăscăliței 28.XII.1970	Colind (lb. ucr.), cu interviu	Mihai Ghițun, 64 ș.a.
Banda 58				
59.	Greci, Tulcea	Silvia Chiper 4.V.1975	<i>Pe picior de munte</i>	Constantin Tatomir, 23
Banda 75				
60.	Maluri-	Soare Popa,	<i>Prin cel cer</i>	Gheorghe
61.	Vultur, Vrancea	D. Dragomir VIII.1974	<i>Firicel</i>	Dragomir, 65
62.	Méhkerék/ Micherechi - Békés, Ungaria	V. Adăscăliței, Újváry Zoltán, 21.XI.1969	<i>Scris-a Domnul</i>	Ioan Ruja, învățător

Banda 98				
63.	Perieni, Vaslui	V. Adăscăliței, I. Popa, E. Angelescu, Luana Ilie 17.XII.1967	<i>Bună seara la fereastră</i>	Cecilia Chiper, 16; Gh. Țuțu, 38
64.	Flămânzi, Botoșani	V. Adăscăliței, Lina Bratu 3.I.1968	<i>Colind (lb. ucr.)</i>	Ilie D. Ungureanu, 46; Petru D. Cojocaru, 16
65.	Tg. Frumos, Iași	V. Adăscăliței, Tanți Eftimie 26.XII.1967	<i>Sculați, gazde, nu dormiți</i>	Culina Pandele, 16; Eugenia Chiriac, 15; Georgeta Vasilii, 18
Banda 120				
66.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 4.I.1977	<i>Steaua</i>	Mircea Tudor, 15; Ioana Tudor, 46
Banda 127				
67.	Moara Nica-	C. Huiban,	<i>Bună seara,</i>	Eugenia

	Moara, Suceava	Ștefan Popa VII.1969	<i>gospodină</i> (lb. ucr.)	Irimia, 49
Banda 143				
68.	Dimăcheni, Botoșani	V. Adăscăliței, Lucia Cireș XII.1968	<i>Ieși, Adame</i>	Vasile Coroblea, 33
Banda 163				
69.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 18.II.1977	<i>Dintr-aistor curți</i> <i>Pe cel cer</i>	Ion Ion zis Bulgaru, 70 Ion Iordache, 73
70.				
Banda 175				
71.	Puiești, Vaslui	Silvia și Dan Ravaru 13.IV.1977	<i>Astă seară</i> <i>seara-i mare</i> (cu buhai)	Elena Melinte, 37; Valeria Șaim, 40; Elena Șaim 37 ș.a.
Banda 181				
72.	Ivești, Vaslui	Ioana Dragomir	<i>După dealul cel</i> <i>mai mare</i>	Veronica Dragomir, 12

		20.VIII.1974		
	Banda 185			
73.	Talpa-Mihăileni, Botoșani	V.Adăscăliței, Lucia Cireș 8.XII.1968	Colind (lb.ucr.), cu interviu	Mircea Ticalu, 26
	Banda 216			
74.	Berezeni, Vaslui	Lucia Cireș XII.1973	Relații despre colindat <i>Seara lui Sfântul Vasile</i>	Leonora Ciupercă 40, Maria Ghindă, 43
75.	Vultur, Vrancea	V. Adăscăliței 2.XII.1977	Relații despre colindat <i>Leroi Doamne le'</i>	Ștefan Ioniță, 76
76.			<i>Cin-hrănește</i>	
	Banda 223			
77.	Perieni, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru 7.I.1978	<i>Bună seara la fereastră</i>	Costache Gh. Roșca, 78; Mosca Roșca, 74
	Banda 226			
78.	Humulești,	Dan și Silvia	<i>A cui sunt aceste</i>	Maria Cucos,

	Neamț	Ravaru 31.XII.1977	curți	70; Ioan Păsălau, 54
Banda 250				
79.	Găujani- Boișoara, Vâlcea	Silvia și Dan Ravaru, 28.VII.1978	<i>Ziorile</i>	
Banda 251				
80.	Boișoara, Vâlcea	Silvia și Dan Ravaru, 29.VII.1978	<i>De-adormit-ați mari boierii</i>	Gheorghe Antone, 44; Alexandru Văcăruș, 45 ș.a.
81.	Găujani- Boișoara, Vâlcea	Silvia și Dan Ravaru, 28.VII.1978	<i>Cântecul casei</i>	
Banda 262				
82.	Vlădeni, Ialomița	Dan Ravaru 26.XII.1978	<i>Cată cerbu', cată</i>	Sesiune științifică, Sighetu Marmăției, Maramureș
83.	Colelia, Ialomița		<i>Mai la vârf la nouă meri (cu buhai)</i>	

84.	Miheșu de Câmpie, Mureș		<i>Dimineața lui Ajun</i>	
85.	Nadiș,		<i>Corindă</i>	
86.	Sălaj		Melodie din bucium la colind	
87.	Caraș-Severin		Colinde ș.a.	
	Banda 292			
88.	Hudești, Botoșani	Florida Reitu, Liliana Chiric 29.X.1980	<i>Steaua</i>	C. Odobei, 61; Manole Chelaru
	Banda 306			
89.	Hovrila-Șomcuta	Nicolae Bot și studenții 11 și 12.VIII. 1983	<i>Mândru-și cântă un cerb în codru</i>	Maria Achim, 61
90.	Mare, Maramureș		<i>Peste cel deal cu verdeață</i>	
91.			<i>Paște oaia-n cotitură</i>	
92.			<i>Bate-și popa preuteasa</i>	

	Banda 307			
93.	Buciumi, Maramureș	Nicolae Bot și studenții 15.VIII.1983	La cornuțu mesei	Iuliana Indrei,
94.			Mândru-și cântă un cerb în codru	Iuliana Săbăduș
95.			Vine hulpea de la munte	Iuliana Indrei
	Banda 311			
96.	Buteasa- Șomcuta Mare, Maramureș	V. Adăscăliței, Iolanda Sterpu, Lăcrămioara Dincă, Anișoara Tolea, Vasile Braic 12 și 14.VIII. 1983	Răsaî soare, domnuț mare	Vasile Nechita, 60 ș.a.
97.			Colo-n jos, pe mare-n jos	
98.			M-a mânat mama la capre	
99.			Pe râtuțu cel cu rouă	
	PLUGUȘOARE, URĂTURI			
	Banda 5			
100.	Moara Nica-	Ștefan Popa,	Urătură	Dumitru Pop,

	Moara, Vaslui	C. Huiban 18.VII.1969		31
Banda 6				
101.	Berești Bistrița, Bacău	Ștefan Popa, Mihai Spânu, Rodica Șuiu 17.VII.1969	Urătură (I)	
102.			Urătură (II)	
Band 10				
103.	Berești Bistrița, Bacău	Ștefan Popa, Mihai Spânu, Rodica Șuiu 16.VII.1969	Urătură	Vasile Ursu, 60
Banda 13				
104.	Valea Ursului, Neamț	V.Adăscăliței, Luana Ilie 9.VIII.1968	Urătură	Constantin Mihăilă, 70
Banda 17				
105.	Păltiniș, Botoșani	E.Simionovici, Ioan Ștefan 7.XII.1968	Urătură (de război)	Ilie Chirilă, 60

Band 19				
106.	Darabani, Botoșani	Mircea Fotea 7.XII.1968	Urătură (Ilincuța Șandruului)	Felicia Vulpe, 14
107.	Miorcani- Rădăuți Prut, Botoșani		Urătură (de război)	Ion Vieru, 16
108.	Suharău, Botoșani	Mircea Fotea 8.XII.1968	Urătură (la Banta lui Jianu)	Nistor Opișan, 20; Mihai Zvâncă, 21 ș.a
Banda 51				
109.	Copalău, Botoșani	Cornel Ninu, Maria Iftinuț 13.IX.1968	Urătură (de război)	Ion Spiridon, 55
110.	Cristești, Botoșani		Urătură (satirică)	Ioan T. Cucireanu, 38 Gh. Radu, 16 ș.a.
Banda 53				
111.	Cârnicieni- Țigănași, Iași	Mircea Fotea, A. Gherasim, T. Ionescu,	Urătură (de război)	Elena Butnaru, 10

		Gh. Luncă, I. Puflea 11.XI.1973		
	Banda 57			
112.	Florești- Huruiești, Bacău	Adrian Adăscăliței, 5.VIII.1975	<i>Plugușorul</i>	
	Banda 59			
113.	Schit - Bogdănița, Vaslui	Silvia Chiper 3.V.1975	<i>Urătură</i> (Oprișan)	Gh. N. Popa, 62
	Banda 64			
114.	Fântânele- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 15.IV.1976	<i>Urătură</i> (cu relații despre obiceiuri)	Ion N. Ibănescu, 61
	Banda 66			
115.	Cristești- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 13.IV.1976	<i>Plugușorul</i> (<i>Fagul Micului</i>)	Gh. Dănăilă, 48
116.	Lălești-	Silvia Chiper	<i>Urătură</i>	Aurel Leonte,

	Puiești, Vaslui	13.IV.1976		16
	Banda 74			
117.	Florești- Huruiești, Vaslui	Adrian Adăscăliței 5.VIII.1975	Plugușorul	Nicolae Croitoru, 70
	Banda 92			
118.	Drăgoiești,	Dumitru	Plugul	Gică Harașo, 56
119.	Suceava	Brădățan 1976	Urătură (Miorița)	
	Banda 119			
120.	Voinești, Iași	Mircea Fotea XII.1968	Urătură (Din Costandin)	Costache Cărăușu, 32
	Banda 120			
121.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 31.XII.1976	Plugul (I)	Ioan Ioan, 70
122.		Mariana Brăescu 6.I.1977	Plugul (II)	Vasile Chiriță, 46; Vasile Sandu, 44;

				Dumitru Miron, 41
123.	Mocani- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 22.XII.1975	<i>Urătură (Gruia și Corbea)</i>	Ion Gh. Coștoi, 63
Banda 140				
124.	Hărmăneștii Vechi- Hărmănești, Iași	D. Atanasiu, Rodica Șuiu, Elena Simionovici 28.XII.1967	<i>Urătură (Gruia lui Novac)</i>	Nicu Gh. Dumitru, 38; Gh. Văzărghi- deanu, 62; C. Văzărghidea- nu, 64; Gh. Maghentă, 33
Banda 141				
125.	Hărmăneștii Vechi- Hărmănești, Iași	D. Atanasiu, Rodica Șuiu, E. Simionovici 28.XII.1967	<i>Urătură (de război)</i>	Nicu Gh. Dumitru, 38 ș.a.
Banda 155				
126.	Filioara- Agapia,	Mircea Fotea, V. Bostan,	<i>Plugușorul</i>	Constantin Al. Cocolea, 35

	Neamț	E. Cojocar, Aurel Brumă, Lucia Cireș, 5.VIII.1967		
	Banda 163			
127.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 18.II.1977	<i>Plugușorul</i>	Ion Iordache, 73
	Banda 166			
128.	Țipilești-Popricani, Iași	V.Adăscăliței 11.VI.1977	<i>Urătură (Gruia lui Novac)</i>	Sava Scutaru, 44
	Banda 188			
129.	Ciurbești-Miroslava, Iași	Mircea Fotea, Lucian Chișu 28.IX.1973	<i>Urătură (din Voinești)</i>	Alexandru Panainte, 73
	Banda 190			
130.	Movileni, Iași	Mircea Fotea, Lucian Chișu 29.IX.1973	<i>Plugușorul (Oprișan)</i>	Mihai Jilan, 68

Banda 193				
131.	Oniceni, Neamț	Ion H. Ciubotaru, Luana Ilie XII.1967	<i>Plugușorul</i>	
132.	Dumesti		<i>Plugușorul (I)</i>	
133.	Noi, Vaslui		<i>Plugușorul (II)</i>	
134.			<i>Urătură (Vulcan)</i>	
135.	Tătăruși, Iași	V. Adăscăliței 30.XII.1971	<i>Plugușorul</i>	
Banda 199				
136.	Topești- Bârsești, Vrancea	Mircea Fotea, C. Bostan 23.XII.1974	<i>Plugul</i>	Ion Enache, 35
Banda 223				
137.	Perieni, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru 7.I.1978	<i>Urătură</i> (cu interviu)	Gh. C. Postolache, 80
Banda 226				
138.	Humulești, Neamț	Dan Ravaru 31.XII.1978	<i>Urătură</i> (satirică)	Vasile Tănăsescu, 67

Banda 233				
139.	Luizi- Călugăra, Bacău	V. Adăscăliței 8.III.1978	<i>Plugușorul</i> (bilingv, magh. – ro.). Relații despre obicei la ceangăi	Andrei Colța, 47
TEATRU POPULAR. JOCURI CU MĂȘTI Relații despre obiceiuri				
Banda 6				
140.	Berești Bistrița, Bacău	I.H.Ciubotaru, C. Huiban, V. Tataru 17.VII.1969	<i>Cântecul ursului</i> (cu interviu)	Vasile Lesianu, 68
Banda 10				
141.	Bălăceana- Ciprian Porumbescu, Suceava	Mircea Fotea, Margareta Asaftei 27.VII.1969	<i>Malanca</i>	Vasile Sasu, 30 Toader Padol, 23

	Banda 13			
142.	Valea Ursului, Neamț	V. Adăscăliței Luana Ilie 8.VIII.1968	Jocul ursului	Vasile Condrea, 39
143.			Jocul caprei (fluier)	Dănuț Mihai,
144.			Jocul calului (fluier)	17
	Banda 15			
145.	Valea Ursului, Neamț	V.Adăscăliței, Lucia Cireș 8.VIII.1968	Ursul (cu interviu)	Vasile Condrea, 39
	Banda 19			
146.	Concești, Botoșani	Mircea Fotea 8.VIII.1968	Cerbii	Dumitru Muraru, 18; Aurel Afloroaei, 18
	Banda 23			
147.	Frătăuții Vechi, Suceava	Petru Bochiș, Ada Berbece, Maria Iftinuț, I.H. Ciubotaru VII.1966	Malanca	Ion Buzilă, 22; Gh. Hrișcă, 23; V. Ciotoi, 54 ș.a.

Banda 26				
148.	Oglinzi- Răucești, Neamț	Ion H. Ciubotaru XII.1966	<i>Capra</i> (I)	Festival regional, Bacău
149.	Lunca- Vânători, Neamț		<i>Capra</i> (II)	
150.	Climești- Berești Bistrița, Bacău	Ștefan Popa, Rodica Șuiu, Mihai Spânu 19.VII.1969	<i>Globul</i> (cu interviu)	Iulian Băisan, 13; Neculai A. Băisan
Banda 28				
151.	Giurgeni- Valea Ursului, Neamț	V. Adăscăliței, Zamfira Coman 21.I.1968	<i>Capra</i>	Gh. Jitaru, 19 Constantin Radu ș.a.
152.	Racova- Gârceni, Vaslui		<i>Harapii</i>	Gh. Manolache, 17; Gh. Manoliu, 17; Ion Coman 30

153.	Iușa-Bozieni, Neamț.		<i>Artiștii</i>	Ion Apalaghie, 18; V. Frunză, 20; Ion Enache, 20 ș.a.
154.	Epureni, Jud. Iași	V. Adăscăliței, Lucia Cireș, Vasile Tataru, Aurel Brumă I.1968	<i>Cerbul</i>	Gh. Pantalon, 20; Gr. Pantalon, 28; C. Muraru, 15; D. Cojocaru, 17 ș.a.
Banda 29				
155.	Vânători, Neamț	Ion H. Ciubotaru XII.1966	<i>Jocul ursului</i>	Festival regional, Bacău
Banda 44				
156.	Scobinți, Iași	V. Adăscăliței	<i>Cerbul</i>	
157.	Călărași, Botoșani	V. Adăscăliței, I. H.	<i>Jocul ursului</i>	Festival județean,

158.	Mitoc, Botoșani	Ciubotaru 27-28.XII. 1970	<i>Nunta țărănească (cu interviu)</i>	Botoșani
Banda 45				
159.	Bojila- Mădărjac, Iași	V. Adăscăliței, I.H.Ciubotaru, Lucia Cireș IV.1968	<i>Ursul</i>	Mihai gavril, 19; Ion Atanasiu, 25
Banda 52				
160.	Țepu, Galați	V.Adăscăliței, Lucia Cireș 16.XII.1973	<i>Caii</i>	
Banda 54				
161.	Borosoiaia- Plugari, Iași	V.Adăscăliței 31.XII.1973	<i>Capra cu căiuți</i>	
162.	Domnița- Țibana, Iași	V.Adăscăliței 4.I.1974	<i>Capra (cu interviu)</i>	I. Ungureanu, 16; Vasile Alexa, 19 ș.a.
163.	Gârbești-		<i>Ursul(I)</i>	C. Gălbează,

	Țibana, Iași			19; N. Iovu, 40 (vioară) ș.a
164.	Livada Nouă- Țibana, Iași		<i>Ursul(II)</i>	V. Bâcu, 18; V. Pătrașcu, 20 ș.a.
Banda 60				
165.	Bogdana, Vaslui	Silvia Chiper 29.IV.1975	<i>Jocul caprei (fluier)</i>	C. Apostu, 65
166.			<i>Jocul ursului (fluier)</i>	
167.	Bogdana, Vaslui	Silvia Chiper 1.V.1975	Relații despre obiceiuri (<i>Damele</i>)	Mihai Barbu; Vasile Beraru, 30
168.			Jocuri de Anul Nou (la frunză): Sârba cocoșilor, Sârba damelor ș.a.	Nicolae Berescu, 51
Banda 65				
169.	Cristești-	Silvia Chiper	<i>Cântecul la urs</i>	Dumitru

	Puiești, Vaslui	12.IV.1976		Anghelin, 50
170.	Călimănești -Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 14.IV.1976	Relații despre vălăret	Nicolae Ungureanu, 48
	Banda 68			
171.	Drujești- Băcani, Vaslui	Silvia Chiper, 31.XII.1975	Relații despre obiceiul colacului	Anica și Vasile Moraru, 68
	Banda 70			
172.	Puiești, Vaslui	Sillvia Chiper, 1976	Relații despre vălăret	Neculai Hrițcu
	Banda 73			
173.	Lălești- Puiești, Vaslui	Silvia Chiper 11.IV.1975	Jocuri de Anul Nou (flurier)	Mihai Leonte, 40
	Banda 75			
174.	Méhkerék/ Micherechi - Békés, Ungaria	V.Adăscăliței, Újvary Zoltán 21.XI.1969	Relații despre obiceiuri	

	Banda 92			
175.	Drăgoiești, Suceava	Dumitru Brădățan 1976	Relații despre malancă	Gh. Brădățan, 25
	Banda 95			
176.	Perieni, Vaslui	V. Adăscăliței, Luana Ilie, Ioan Popa ș.a. 17.XII.1967	<i>Mocănașii</i>	N. Gh. Chiper, 14; Ion Buzamăt, 13 ș.a.
177.	Tomești- Pogana, Vaslui		<i>Vălăretul</i>	C. Bărbăscu, 18; Anton Gâfu, 18; C. Iordache, 17 ș.a.
	Banda 97			
178.	Bărbătești- Cucuteni, Iași	V. Adăscăliței, Tanți Eftimie 26.XII.1967	<i>Cerbul</i>	T. Damian, C. Ciobanu, C. Rusu ș.a.
	Banda 100			
179.	Muncelul de Sus- Mogoșești,	Rodica Șuiu, N. Manea, Algeria	<i>Caii</i>	Mihai Fl. Ababei, 20; Gh. Ianole, 22;

	Iași	Simota 27.XII.1967		Octavian Păstrăv, 19
180.	Zaboloteni- Trifești, Iași	D. Atanasiu, Cornel Ninu 7.I.1968	<i>Jocul cailor</i>	Mircea Albu, 18; D. Chirilă 19; D. Zaharia 17
	Banda 102			
181.	Mogoșești, Iași	N. Manea, Algeria Simota, Rodica Șuiu 27.XII.1967	<i>Cerbul(I)</i>	Gh. Doboș, 14; V. Bișog, 18; Gherasim Dominte, 26 ș.a.
182.	Spinoasa- Erbiceni, Jud. Iași	D. Atanasiu 28.XII.1967	<i>Cerbul(II)</i>	N. Râșcanu 14; D. Moișa, 15; Ion Nădej- de, 14 ș.a.
	Banda 103			
183.	Băbiceni- Durnești, Botoșani	M. Bujor, Ion Ștefan 22.XII.1968	<i>Ursoaicele</i>	Elena Mocanu, 49; Aglaia

				Mocanu, 47; Ilie Bârbă- nescu, 17
	Banda 106			
184.	Țuțcani, Vaslui	Ioan Popa, Niculina Vicu, Larisa Agape XII.1967	<i>Globul</i>	Iulian Gherghescu, 18; Gh. Marin, 24 ș.a.
185.	Ștefan cel Mare, Vaslui	Dumitru Atanasiu XII.1967	<i>Turca</i>	V. Beleuță, 19; D. Lapa, 20; V. Tunaru, 19 ș.a.
186.	Andrieșeni, Iași	Vasile Tataru 7.I.1868	<i>Irozii</i>	Dan Alexan- dru, 15; Mihai Crețu, 16 ș.a.
187.	Nicolae Bălcescu, Botoșani	Ninu Cornel ș.a. 3.I.1968	<i>Pacea generală</i>	C. Gașpar, 15; Trifan Gașpar, 16, C. Prodan, 16 ș.a.
	Banda 108			
188.	Bogdănița,	Romel Ispir,	<i>Capra</i>	

	Vaslui	Steriana Antonescu 26.XII.1967		
	Banda 110			
189.	Popești, Iași	V.Adăscăliței,	Capra	Vasile Nurcău, 19; Vasile Balan, 17 ș.a.
190.	Obrijeni- Popești, Iași	Aurel Brumă, Lucia Cireș, Cornelia Guranda 28.I.1968	Ursul	
	Banda 120			
191.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 31.XII.1976	Relații despre obiceiuri	Ioan Ioan, 70
	Banda 134			
192.	Sinești, Iași	V.Adăscăliței, Lucia Cireș, Vasile Tataru,	Boul (cu interviu)	Viorel Liță, 17; Gh. Manole, 17 ș.a.
193.		Aurel Brumă 5.I.1969	Țapul (cu interviu)	

194.	Roșcani- Trifești, Iași		<i>Capra</i> (cu interviu)	C. Andronic, V. Ciubotaru, 18; Petru Căpșună, ș.a.
195.			<i>Berbecul</i> (cu interviu)	Gh. Budacov, 17; Mihai Ruxăndescu, 44 ș.a.
196.	Cucuteni, Iași	Ion H. Ciubotaru 25.I.1970	<i>Cerbul</i> (cu interviu)	Gh. Mihoc, 31; Virgil Ghilan, 27 ș.a.
Banda 159				
197.	Drăgușeni, Suceava	Marcela Iftinuş 6.XII.1967	<i>Struţul</i>	V. Grigore, 12; Mircea Varto- lomei, 11; V. Chelaru 12
Banda 165				
198.	Țipilești- Popricani, Iași	V.Adăscăliței 10.VI.1977	Relații despre obiceiuri	Constantin I. Petru, 67

	Banda 166			
199.	Țipilești-Popricani, Iași	V.Adăscăliței 11.VI.1977	<i>Capra</i> (cu relații despre obiceiuri)	Ion Sofianu, 16; Ion Scutaru, 16; Sava Scutaru, 44
	Banda 167			
200.	Popricani, Iași	V.Adăscăliței, Ion Olaru, Gh. Enache 10.VI.1977	Relații despre obiceiuri; „vălărit” de Paști, vălăret de Anul Nou ș.a.	
	Banda 174			
201.	Iezer-Puiești, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru 20.III.1977	Relații despre obiceiuri	Toader Ciornovalic, 69
	Banda 183			
202.	Buhalnița-Ceplenița,	V. Adăscăliței, Lina Bratu	<i>Căiuții</i>	Costică Aioanei, 17; Ion Savin 19 ș.a.

203.	Jud. Iași	3.I.1968	<i>Ursarii</i>	Gh. Parpariță, 19; V. Nastase, 15; Al. Damir, 15 ș.a.
Banda 185				
204.	Talpa-Mihăileni,	V.Adăscăliței, Lucia Cireș	<i>Hora de duminică</i> (la Căiuți)	
205.	Botoșani	8.XII.1968	<i>Horă</i> (la Căiuți)	
206.			<i>Sârba gospodarului</i>	
Banda 188				
207.	Buznea-Târgu Frumos, Iași	V. Adăscăliței, Tanți Eftimie XII.1967	<i>Cerbul</i> (I)	D. Florici, C. Matei, Mircea Cucinschi ș.a.
208.	Pietrișul de Sus-Costești, Jud. Iași		<i>Cerbul</i> (II)	N. C. Secară, I. P. Gheorghică, Ioan Cârțiță, Gh. Vieru ș.a.

Banda 193				
209.	Gura	I. H. Ciubotaru	<i>Jocul roșiilor</i>	
210.	Bădiliței, Iași	I.1968	<i>Leul</i>	
211.	Tătăruși,	V.Adăscăliței	<i>Capra</i>	
212.	Iași	30.XII.1971	<i>Căiuții</i>	
Banda 196				
213.	Obârșeni- Voinești, Vaslui	I.H. Ciubotaru I.1968	<i>Vălăretul</i> Suită de jocuri (muzică de fanfară)	
Banda 203				
214.	Negrilești, Vrancea	Silvia Chiper 18.I.1975	Relații despre „vălăritul” de de Paști	Ion Avram, 69
Banda 205				
215.	Scobâlțeni- Podu Iloaiei, Iași	V. Adăscăliței. C. Huiban, Lucia Ciresș	<i>Cerbul</i>	Ioan N. Corban, 19 ș.a.
216.	Conțești-	5.I.1969	<i>Rândul de</i>	Vasile

	Valea Seacă, Iași		<i>arnăuți</i>	Mornești, 48 ș.a.
Banda 220				
217.	Cotic- Todirești, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru 13.XI.1977	<i>Rândul de flăcăi.</i> Suită de jocuri (muzică de fanfară)	Ștefan Gheorghescu, 38
Banda 227				
218.	Avrămești- Voinești, Vaslui	Dan și Silviu Ravaru 5.I.1978	Relații despre obiceiuri (vălăret la răzeși ș.a.)	Dumitru Filipescu, 73
Banda 233				
219.	Țigănești- Munteni, Galați	V. Adăscăliței, Ionel Savitescu 17.II.1978	Relații despre vălăret	Alexandru Nițu, 73; Enuța Nițu, 79
Banda 239				
220.	Glodeni- Negrești, Vaslui	Dan și Silvia Ravaru, Mircea	Relații despre obiceiuri (<i>Bobotează</i>)	Clara Dăscălescu, 16

		Ciubotaru 12.VI.1978		
	Banda 240			
221.	Suhuleț-	Dan și Silvia Ravaru 14.VI.1978	Capra	C. Donici ș.a.
222.	Tansa, Iași		Ursul	C. Crețu, C. Donici ș.a.
223.	Suhuleț-		Relații despre obiceiuri (Boboteaza)	Constantin Duhnici
224.	Căzănești- Negrești, Vaslui			Gh. Butnaru
	Banda 243			
225.	Sucevița, Suceava	Mariana Brăescu, Eugenia Pascu, Maria Vătăjița 1.VII.1978	Relații despre descolindat și semănat	Magdalena Roteliuc, 77
	Banda 247			
226.	Goești-	Ioan Olaru,	Jocuri la Cerb	Petru

	Lungani, Iași	Nicolae Coriciuc 6.X.1978	(fluiер): <i>Descântecul cerbului ș.a.</i>	Andriescu (fluiер), 47 ș.a.
227.			<i>Capra</i>	
Banda 250				
228.	Boișoara, Vâlcea	Dan și Silvia Ravaru 29.VII.1978	Relații despre Bobotează	Ion Sonohat, 69
Banda 251				
229.	Domnița- Țibana, Iași	Dan și Silvia Ravaru 9.IX.1978	Relații despre ajunul Sf. Andrei	
Banda 262				
230.	Desești, Maramureș		Jocuri cu măști	Sesiune științifică, Sighetu Marmației
Banda 264				
231.	Frumosu- Sirețel, Iași	V.Adăscăliței ș.a. 6.I.1979	<i>Căiuții</i>	Festival de teatru folclo- ric, ed. XI, Iași

	Banda 280			
232.	Focuri, Iași	Mircea Fotea, Liliana Chiric, Zamfir Balan 25.XI.1979	Jocuri la Anul Nou	Constantin Bahrim, 35
	Banda 281			
233.	Românești- Nistorești, Vrancea	V. Adăscăliței ș.a. 11.XII.1979	Relații despre <i>crilă</i> (cu melodii la cimpoi)	Ioan Stanciu, 33
234.	Perieni, Vaslui		Relații despre <i>plugul mare</i> (cu melodii la cimpoi)	Ștefan Roșca, 46
	Banda 296			
235.	Dobârceni- Muntenii de Jos, Vaslui	V. Adăscăliței, Dan Ravaru 10.I.1981	Relații despre vălăret (note sonore)	Festival județean
	Banda 305			
236.	Băișești, Suceava	Vasile Tudor Crețu 8.VIII.1982	Relații despre organizarea jocului	Valerian Popovici, 54

	Banda 311			
237.	Buteasa- Șomcuta Mare, Maramureș	V.Adăscăliței ș.a. 12.VIII.1983	Relații despre colindat	Vasile Nechita, 60 ș.a.
	Banda 314			
238.	Darabani, Botoșani	V.Adăscăliței 3.V.1983	Relații despre <i>hurtă</i>	Ioan Gușeanu, 58
	Banda 316			
239.	Rafaila, Vaslui	V. Adăscăliței, Dan Ravaru 18.XII.1983	<i>Rândurile</i>	Festival județean, Vaslui
	Banda 317			
240.	Doagele- Dragomirești Vaslui	V. Adăscăliței, Dan Ravaru 18.XII.1983	<i>Capra (Vălăret)</i>	Festival județean, Vaslui
241.	Muntenii de Sus, Vaslui		<i>Rândurile</i>	

TEATRU POPULAR HAIDUCESC

Banda 16

242.	Zăpodeni, Vaslui	Dumitru Atanasiu, Angela Mancaș XII.1967	<i>Haiducii</i>	Pavel Pavel, Gh. Solomon, V. V. Solomon, Gh. Ș. Nechita, Ana Balica ș.a.
------	---------------------	--	-----------------	--

Banda 18

243.	Duda- Epureni, Vaslui	Traian Cozma XII.1968	<i>Jianu</i>	Nicolae Iacob, 63 ș.a.
------	-----------------------------	--------------------------	--------------	---------------------------

Banda 26

244.	Cotumba, Bacău	Ion H. Ciubotaru XII.1966	<i>Doina Jianului</i>	Festival regional, Bacău
245.	Bacău		<i>Doina amantei Jianului</i>	

Banda 28

246.	Epureni, Iași	Adăscăliței V., Cireș Lucia,	<i>Jianu</i>	D. Muraru, 42; Toader
------	------------------	---------------------------------	--------------	--------------------------

		Tataru Vasile, Brumă Aurel I.1968		Macovei, 42; Ilie Spiridon, 39; D. Gotcu, 48 ș.a.
	Banda 29			
247.	Agăș- Cotumba, Bacău	Ion H. Ciubotaru, XII.1966	<i>Doina Jianului</i>	Festival regional, Bacău
	Banda 51			
248.	Cristești, Botoșani	Cornel Ninu, Maria Iftinuț 13.IX.1968	<i>Banda lui Jian</i> (cu interviu)	Gh. Ungureanu, 19; C. Lupu, 18 ș.a.
	Banda 95			
249.	Lunca-Vârfu Câmpului, Botoșani	V. Tataru, C. Huiban 14.XII.1968	<i>Banda lui Bujor</i> (fragment)	
	Banda 118			
250.	Țibănești, Iași	Mircea Fotea, Cristache	<i>Banda lui Iancu Jianu</i>	Ion Sârghie, 50; Petru

		6.XII.1969		Sârghie, 42 ș.a.
Banda 139				
251.	Lunca Banului, Vaslui	Cornel Ninu, Gabriela Nenici ș.a. 24.XII.1967	<i>Jienii</i>	Gh. Iftenie, 24 ș.a.
Banda 163				
252.	Barcea, Galați	Mariana Brăescu 18.II.1977	<i>Jienii</i> (cu interviu)	Ion Iordache, 73 ș.a.
Banda 183				
253.	Ghermănești- Drânceni, Vaslui	V. Adăscăliței, Lucia Ciresș 28.XII.1967	<i>Jienii</i>	Ion Alexan- drache 31; Petru Onofrei, Aurel Mărică, Ion Pogă- nescu, 30 ș.a.
254.			<i>Doina haiducului</i>	Ion Năstase, 45

Banda 193				
255.	Dumeștii Noi, Vaslui	Ion H. Ciubotaru, Luana Ilie XII.1967	<i>Banda lui Groza</i>	
<p style="text-align: center;">ANEXĂ Suite de jocuri la alaiuri de Anul Nou din jud. Vaslui (Capra mare, Rând de flăcăi, Țurcă, Vălăret) Lucian-Valeriu Lefter, Maria Cornea, Valerică Petraru</p>				
256.	Doagele- Dragomirești, Vaslui 9.XI.2021	<i>Jocurile personajelor (sârbe și hore): „Hușer”/ „Jidovcuța” (intrare și ieșire), „Caprei”, „Căluțului”, „Ursului”;</i>		Fanfara Doagele
257.	Gârceni, Vaslui 12.X.2022	<i>Frumoșii: „Oamenilor de unire”, „Bulgarilor”, „Cazacilor”, „Arnăuților”, „Irozilor”, „Miresei”;</i>		Fanfara Slobozia
258.	Bălești- Cozmești, Vaslui	<i>Urâții: „Moșnegilor”, „Ciobanului”, „Harapilor”, „Turcului”,</i>		Fanfara Fâstâci

	10.XI.2021	„Jidanilor”, „Căldărarilor”, „Modoranilor”, „Dracului”. Personajele și jocurile alaiurilor atâta prin nume, cât și prin număr, în general sunt asemănătoare, cu mici deosebiri de la sat la sat.		
259.	Pungești, Vaslui 8.XII.2021			Fanfara Stejaru
260.	Ivănești, Vaslui 12.X.2022			Fanfara Valea Mare
261.	Huc-Todirești, Vaslui	Lucian-Valeriu Lefter 19.XII.2010	<i>Urătură (Luminosul mândru Soare)</i> Vălărețul de la Todirești	Ionică Porcaru, 65 Festivalul „Datini și obiceiuri de iarnă”, Vaslui

ILUSTRĂȚII DOCUMENTARE

Plugul, Ivești-Vaslui, 1973

Plugușorul, Oniceni-Neamț, c. 1970

*Colindători, Berezeni-Vaslui
Festivalul „Datini și obiceiuri de iarnă”, Vaslui, 2013*

Jienii, Avrămeni-Botoșani, c. 1930

*Haiducii, Zăpodeni-Vaslui, c. 1965;
în stânga Soltaninei, Jianul (prof. Pavel C. Pavel)*

Banda lui Groza, Dumești-Vaslui, 1968

„Moșnegi” din Rândul de flăcăi, Rafaila-Vaslui, 1967

*Capre din Rândul de flăcăi,
Rafaila-Vaslui, 1967*

100

Capra, Rebricea-Vaslui, 1967

Capra, Hajdùdorog – Hajdù-Bihar, Ungaria, 1967

Cerbul cu „ursarul” sau „dracul”, Belcești-Iași, 1970

Caii, Ceplenita-Iasi, 1967

Caii, Tg. Bujor-Galați, 1968

Alaiul Caprei, Dumești-Vaslui, 1968

Cârdul de flăcăi, Rânghilești-Botoșani, 1973

Vălăretul, Voinești-Vaslui, 1967

„Jidanii” din alaiul Caprei, Giurgeni (Valea Ursului)-Neamț, 1968

„Arnăuții” din alaiul Caprei, Giurgeni (Valea Ursului)-Neamț, 1968

Malanca, Șcheia-Suceava, 1980

*Căpitan de Partie (sau de Pădureț),
Pârteștii de Jos-Suceava, 1968*

*„Calangiu” sau „Țigan”,
Buda (Răchitoasa)-Bacău, 1966*

12 aprilie, 2022, sala „Petru Caraman”, Muzeul Etnografic al Moldovei – Palatul Culturii, Iași. La concertul de prezentare a proiectului „Cântece de demult”, cu selecțiuni din Fonoteca arhivei de folclor „Vasile Adăscăliței”, interpretate de Raluca Radu și un grup de tineri instrumentiști, alături de câțiva dintre cei care au cules și înregistrat pe benzile de magnetofon în urmă cu jumătate de secol: Aurel Brumă, Victor Iosif, Lucia Cireș, Vasile Tataru, Viorel Bârleanu.

La concertul „Cântece de demult”, 12 aprilie 2022

Vasile Adăscăliței, 1969

CUPRINS

DVD 1 (audio)

1. Colinde, nr. 1-99.....	41
2. Plugușoare, urături, nr. 100-139.....	60
3. Teatru popular. Jocuri cu măști. Relații despre obiceiuri, nr. 140-241.....	68
4. Teatru popular haiducesc, nr. 242-255.....	88
5. Anexă. Suite de jocuri la alaiuri de Anul Nou, nr. 256-260.....	91
6. Ilustrații documentare.....	93

DVD 2 (video)

Vălărețul. De la ceremonial la festival
Film documentar, 2021.

Fonoteca arhivei de folclor
„Vasile Adăscăliței”

La arat, la mărul rotat
Vol. 7 - Obiceiuri de Anul Nou

© Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui

<https://biblioteca-digitala.ro>

„Inițiat din rosturi magice, teatrul folcloric era cândva o manifestare colectivă subordonată cultului. [...] Se consumă întocmai unei colinde, repetându-se la gospodăriile celor vizitați de ceată, pe măsura puterii de cuprindere dictată de timp; deoarece el se practică într-un interval determinat (două zile – în ajunul Anului Nou –, o zi – numai în ajunul Anului Nou – sau numai o jumătate de zi și o noapte – din amiaza ajunului până spre dimineața primei zile din an –), în afara acestuia spectacolele fiind considerate ca nefirești și fiind lipsite de încuviințarea colectivității. Numai rareori prezentarea spectacolelor, începută în Ajun de An Nou, se continuă chiar câteva zile, până când toate unitățile familiale au putut fi satisfăcute. Căci, așa cum stăteau lucrurile odinioară, era de neîngăduit ca cetele respective să ocolească vreo gospodărie. Astfel, în curțile unde există două sau mai multe familii (bătrâni și tineri, mai mulți frați), teatrul se joacă pentru fiecare dintre acestea în parte, de unde nu numai concluzia în legătură cu egala considerație acordată tuturor, ci și cu exercitarea rosturilor magice originare”.

Vasile Adăscăliței